

(Annex 7)

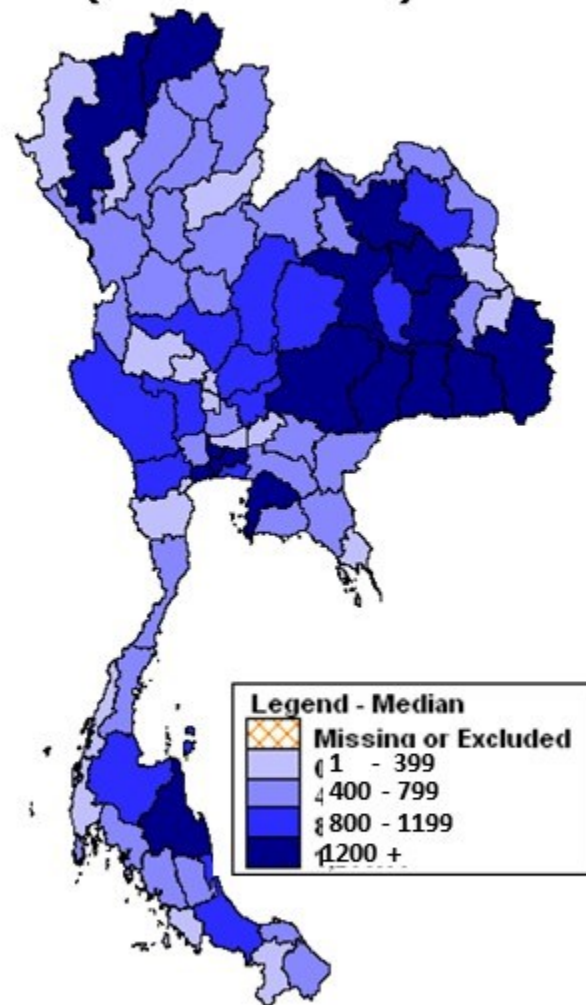
สาเหตุการเสียชีวิต
ผู้ป่วยวัณโรคเสมหะบวกรายใหม่
โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

วรรณ อิมสงวน

อายุรแพทย์ โรคระบบหายใจ และวัณโรค

รายชื่อจังหวัดที่จำนวน
ผู้ป่วยมากกว่า 1000 ราย

มัธยฐานจำนวนผู้ป่วยวัณโรค 5 ปี (2553-2557)

Source: สำนักวัณโรค

จังหวัด	มัธยฐาน จำนวนผู้ป่วย วัณโรค
กรุงเทพมหานคร	5592
ขอนแก่น	2409
ศรีสะเกษ	2039
นนทบุรี	1910
นครราชสีมา	1854
ชลบุรี	1687
บุรีรัมย์	1603
นครศรีธรรมราช	1540
สุรินทร์	1527
เชียงใหม่	1517
ร้อยเอ็ด	1474
สมุทรสาคร	1381
อุบลราชธานี	1363
เชียงใหม่	1329
กาฬสินธุ์	1310
อุดรธานี	1259
สงขลา	1119
สมุทรปราการ	1114
สุราษฎร์ธานี	1051
มหาสารคาม	1045
ชัยภูมิ	1021

ผลการรักษาวัณโรค

	เป้าหมาย สากล	ปท.ไทย 2554	เขต 10 2555	เชียงราย 2555	ชร.คนไทย 2555	เขต 10 2556
Detection rate	>70%	76%	75%	97%		
Success rate	>85%	85%	75.8%	67.5%	71.1%	78.24%
Dead rate	<5%	7%	15.7%	14.3%	16%	15.47%
Default rate	<3%	3%	2.2%	2.6%	2.3%	5.09%
Failure rate	<1%	1%	1.3%	1.7%	1.4%	1.19%
HIV coverage	>85%	na	83%	78%		
%HIV+		12%	16%	20%		
ART coverage	>70%	na	52.8%	41.5%		
MDR	<3%	1.65%	1%			

การศึกษาสาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

- ศึกษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ ที่ขึ้นทะเบียนรักษาในปี 2553 :
409 ราย (53% ของรายงานผู้ป่วยที่เสียชีวิต)
- โรงพยาบาล 5 แห่ง ในเขตภาคเหนือตอนบน
- เป็นผู้ป่วยวัณโรคปอด 355 ราย (86.80%)
- เพศชายมากกว่าหญิง (2.1:1) อายุเฉลี่ย 58.3 ปี
- กลุ่มอายุมากกว่า 64 ปี มีอัตราเสียชีวิตสูงสุด

การศึกษาสาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

- โรคร่วมที่พบมากที่สุดคือ HIV infection (105 ราย, 25.67%)
- 68.7% เสียชีวิตในระยะเข้มข้นของการรักษา
- สาเหตุของการเสียชีวิต มาจากโรคร่วม เช่น HIV infection, ESRD
COPD, DM2, cirrhosis

การศึกษาสาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคเสมหะบวกรายใหม่ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

- 105 ราย จากที่เสียชีวิตทั้งหมด 134 ราย (78.36%)
- ขึ้นทะเบียนรักษาที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
- เป็นผู้ป่วยวัณโรคเสมหะบวกรายใหม่
- รวมผู้ป่วย 3 ปี คือ
  - ปี 2553 - 26 ราย
  - ปี 2555 - 37 ราย
  - ปี 2556 - 42 ราย

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสมอหะบวกรายใหม่ที่เสียชีวิต

	No. (105)	%
Refer	57	54.29
Male	81	77.14
HIV positive	17	16.19
Underlying disease	69	65.71
Respiratory failure	80	76.19
MDR TB	3	2.86

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสมอหะบวกรายใหม่ที่เสียชีวิต

	No. (105)	%	
Age (21-98 yrs)			
20-30 yrs	7	6.66	
31-40 yrs	16	15.24	
41-50 yrs	12	11.43	
51-60 yrs	26	24.76	66.67
61-70 yrs	14	13.33	
71-80 yrs	14	13.33	
> 80 yrs	16	15.24	
Mean 58.88 yrs			

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสมอหะบวกรายใหม่ที่เสียชีวิต

	No. (105)		%	
Duration of AntiTB treatment				
0 – 10 days	65		61.95	
11- 60 days	30	95	28.57	90.48
> 60 days	10		9.52	
AFB				
scanty	7		6.67	
1+	33		31.43	
2+	23		21.95	
3+	42		40.00	
Cavitary lesion from CXR	33		31.43	

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสริมเหบบวกรายใหม่ที่เสียชีวิต

Underlying disease	No. (105)	%
Hepatitis/ cirrhosis	18	17.14
HIV infection	17	16.19
ESRD, CKD	15	14.29
Diabetes	7	6.67
COPD	7	6.67
Heart disease (CAD, CHF, DCM)	6	5.71
Malignancy	4	3.81
old CVA, bed ridden	4	3.81

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสมอหะบวกรายใหม่ที่เสียชีวิต

	No.(105)	%
Cause of death by reviewer		
Severe tuberculosis	75	71.43
Side effect from treatment	2	1.91
Comorbid disease	23	21.91
Inadequate data	5	4.76

ข้อมูล ผู้ป่วยวัณโรคเสมหะบวกกรายใหม่ที่เสียชีวิต

- ได้ประวัติอาการก่อนมาโรงพยาบาล 69 ราย (65.71%)
  - อาการได้แก่ ไข้ ไอ น้ำหนักลด ไอเสมหะปนเลือด
  - มีอาการก่อนมาพบแพทย์ 7 วัน – 2 ปี
- เฉลี่ย มีอาการก่อนมาพบแพทย์ 38 วัน

HIV positive (17)

- ทราบผล CD4 11/17 ราย (64.71%), CD4 : 3-173
- On ART treatment 1/17 ราย
- Dissiminated TB 5/17 ราย (29.41%)
- อายุ 20-30 ปี 1 ราย
31-40 ปี 8 ราย
41-50 ปี 8 ราย
- duration of antiTB treatment
0-10 วัน 10 ราย
11-60 6 ราย
>60 1 ราย
- เสียชีวิตจากโรครุนแรง 50% และเสียชีวิตจากโรคร่วม 50%

Death from Side effect of treatment (2)

- Hepatitis & jaundice 2 คน
- อายุ 62, 56 ปี
- Duration of AntiTB treatment 19, 42 days

Death from comorbid disease (23)

- Comorbid disease : HIV(6), ESRD(6), DM(2)
Cirrhosis(3)

- Duration of antiTB treatment

0-10 days   6 ราย

11-60 days   11 ราย

>60 days   6 ราย

- อายุ

< 50 ปี   7 ราย

50-70 ปี   10 ราย

>70 ปี   6 ราย

Death from severe TB disease (75)

- ผู้ป่วย 94.67% เสียชีวิตในช่วง 60 วันแรกของการรักษา
- MDR-TB 3 ราย
- HIV positive 9 ราย
- 82.27% มีภาวะ respiratory failure

conclusion

- สาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญ จากการทบทวนเวชระเบียนผู้ป่วยวัณโรค
เสมหะบวกรายใหม่ 105 ราย คือเสียชีวิตจากความรุนแรงของโรควัณโรค
(71%)
- 77% เป็นเพศชาย
- 67% อายุมากกว่า 50 ปี
- ตรวจพบเป็น HIV infection 16% และทั้งหมดอายุน้อยกว่า 50 ปี
- 65% มีโรคประจำตัว ที่สำคัญได้แก่ cirrhosis, HIVinfection, CKD, DM,
COPD

conclusion

- 77% มีภาวะ respiratory failure
- 90% เสียชีวิตในระยะ intensive treatment (0-60 วัน)
- โดยเฉลี่ย ผู้ป่วยมีอาการก่อนมาพบแพทย์ 38 วัน และมีความรุนแรงของลักษณะทาง CXR คือพบเป็น cavitory lesion 1 ใน 3

วิเคราะห์

- ผู้ป่วยมีอาการเป็นมานานก่อนมาพบแพทย์ และอาการรุนแรงตั้งแต่แรกเริ่ม ทำให้อัตราการเสียชีวิตสูง
- มีความล่าช้าในการวินิจฉัย และรักษาวัณโรค
- ผู้ป่วยส่วนใหญ่ มีการหายใจล้มเหลว และเสียชีวิตในช่วง 2 เดือนแรกของการรักษา
- ผู้ป่วยที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ อายุมากกว่า 50 ปี
- โรคร่วมที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ cirrhosis, HIVinfection, CKD, DM, COPD